

РОЛЬ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Лесюк В.С., здобувач СВО Бакалавр, ОПП Менеджмент, спеціальність 073 Менеджмент

Науковий керівник – Осташова В.О., к. ю. н., доцент, доцент кафедри підприємництва і права

Для успішного функціонування підприємств важливе значення відіграє досягнення поставлених перед собою цілей фінансових результатів та розробки ефективних управлінських рішень, що в свою чергу вимагає постійного контролю за результатами діяльності підприємства. Одними з найважливіших характеристик для самих підприємств та їх партнерів є достовірна інформація про розміри розрахунків підприємства за своїми зобов'язаннями і чи є його майно ліквідним. Таким чином, для отримання цієї інформації проводиться дослідження ліквідності та платоспроможності підприємства. Відповідні показники відображають успішність та ефективність його функціонування, а також відносини з іншими суб'єктами ринку.

Під ліквідністю варто розуміти спроможність підприємства швидко реалізувати активи й одержувати гроші для оплати зобов'язань, тобто це співвідношення величини ліквідних активів і поточної заборгованості. У вузькому розумінні, ліквідність – це здатність активів швидко перетворюватись на гроші. Платоспроможність підприємства – це його здатність вчасно і в достатніх обсягах розраховуватись за зобов'язаннями. Відповідно можна зробити узагальнення, що платоспроможність залежить від ліквідності підприємства, тобто чим більш ліквідним є баланс, тим вищий рівень платоспроможності має підприємство [1].

Для оцінювання ступеня ліквідності підприємства вчені використовують різні відносні показники ліквідності, що різняться набором ліквідних засобів, які використовують для покриття короткотермінових зобов'язань. Залежно від того, які види оборотних активів приймаються у розрахунок, виокремлюють різні показники ліквідності [1].

Розглянемо та проаналізуємо відносні показники ліквідності та платоспроможності ТОВ “Елеватор “Чиста криниця” (табл. 1).

Таблиця 1

Аналіз відносних показників ліквідності та платоспроможності ТОВ “Елеватор “Чиста криниця” Новосанжарського району, 2015 – 2017 рр.

Показники	Роки			Відхилення (+, -) 2017 р. від 2015 р.
	2015	2016	2017	
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,937	2,803	4,286	3,349
Коефіцієнт швидкої ліквідності	3,602	8,629	6,614	3,012
Коефіцієнт загальної ліквідності	4,898	13,761	11,323	6,425
Коефіцієнт платоспроможності	0,937	2,803	4,286	3,349
Коефіцієнт поточної ліквідності	4,821	13,263	10,999	6,178
Коефіцієнт покриття запасів	3,825	2,706	2,422	1,403

За даними табл. 1 значення коефіцієнта абсолютної ліквідності зросло більше ніж у дванадцять разів: з 0,937 у 2015 р. до 4,286 у 2017 р. Це означає, що рівень покриття поточних зобов'язань високоліквідними оборотними активами у 2015 р. становив 35,4 %, а в 2017 р. збільшився до 428,6 %. Порівняння ж цього показника з нормативним значенням (більше 0,2, або більше 20 %) свідчить про достатню грошову платоспроможність підприємства, тобто спроможність виконання поточних зобов'язань виключно за рахунок високоліквідних оборотних активів. Фактичне значення коефіцієнта швидкої ліквідності збільшилося на 3,012 і становило 6,614 у 2017 р., а загальний коефіцієнт ліквідності збільшився до 11,323 у 2017 р. Вони суттєво перевищують нормативні значення, що свідчить про високий рівень і позитивну динаміку ліквідності та платоспроможності підприємства за даними відносними критеріями.

Отже, управління платоспроможністю ТОВ “Елеватор “Чиста криниця” полягає в аналізі та управлінні рухом грошових потоків, тобто передбачає цілеспрямований вплив на процеси акумуляції грошових коштів, а отже, цілеспрямований вплив на процеси акумуляції грошових коштів, їхнє витрачання та перерозподіл.

Тим часом в більшості випадків основними причинами, що зумовлюють недостатній рівень ліквідності та платоспроможності підприємства є:

- низький рівень розрахунково-платіжної дисципліни;
- високий рівень низьколіквідних активів у загальній вартості майна підприємства;
- низький рівень окупності капітальних вкладень;
- відсутність страхових фондів [2].

Для ефективного управління та подолання проблем пов'язаних з ліквідністю та платоспроможністю необхідно провадити наступні заходи:

- орієнтація на більше число дебіторів для мінімізації ризику несплати одним або декількома великими дебіторами;
- встановлення ліміту на максимальну суму кредиту, а також термінів, на які кредити будуть надані;
- внесення в договір пункту про санкції за порушення умов співпраці;
- слідкування за співвідношенням дебіторської і кредиторської заборгованості;
- надання знижок дебіторам за умови дострокового погашення позики;
- страхування ризиків;
- оцінка ділової репутації і платоспроможності дебіторів;
- створення резерву сумнівних боргів;
- створити спеціальний підрозділ для регулювання дебіторської заборгованості, або скористатись послугами аутсорсингових компаній [3].

Таким чином, для подолання недостатнього рівня ліквідності та платоспроможності необхідно регулярно здійснювати аналіз цих показників з метою аналізу глибини проблеми, а також можливості покращення ситуації. Завдяки цьому можна буде вчасно виправити кризовий стан та здійснити необхідні заходи з метою уникнення банкрутства.

Список використаних джерел

1. Олександренко І. В. Діагностика ліквідності та платоспроможності підприємства / І. В. Олександренко // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – № 6. – С. 419-426.
2. Дорошенко А. П. Оцінка ліквідності та платоспроможності в контексті діагностики загального фінансового стану підприємства / А. П. Дорошенко // Ефективна економіка. – 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1805>
3. Беялов Т. Е. Управління ліквідністю підприємства в умовах кризи / Т. Е. Беялов, О. І. Гордєєв // International Scientific Journal. – 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/14489652311407.pdf>